

Das Latweeschu lauschu draugs.

1835. 31. Oktober.

44te lappa.

Sluddina schana.

Tehrpates zeeniga grahmatu teefa ar sawadeem raksteem no 23schas Oktober-deenas mums sinnu laide, ka Pehterburges augstaka grahmatu teefa mums ne dohdoht waktu, tahs mehneschu grahmatas likt drikkelt, par fo winna neddekâ sinnu dewam.

J a u n a s s i n n a s.

No Pehterburges. Augsti zeeniga Keiserene lihds ar sawu ohtru meitu, to leelwirteni Olga, 15tas Oktober-deenas wakkarâ spirgta un weffela pahrnahje.

No Rihges. Zè mums pagahjuschá neddekâ grahmatina rohka nahje, fo augsti mahzichts kungs, laikam kahds Widsemmes leelskungs, semneeku buhschanu labbi pashdams, irr rakstijis un kurrâ winsch skaidri parahda, ka us semmehm ugguns grehki gan wisswairak zekotees zaur riju krahneem un zaur to, ka pa nakrim kulloht, bet arri daudsreis zaur to, ka semneeku mahjas labbi ne effoht buhwetas; jo daudsahm skursteni truhkstoht pawissam, ziträhm tik massween, ka teem mutte brihnum' tuwu pee salmeem, un kehkis (kukna) mahjas durrim tik aplam stahwoht pretti, ka wehsch, weenâ gabbalâ eedams zaur, ne tikween duhmus, bet arri dsirksteles un leefmas dsennoht us juntu. Raug', zaur to dauds semneeki kriht nelaimè. Ja muhssem mahjas buhtu no mahsteem, junti no mahku dehlitehm, un ja liktu pufs fimts keegetu wairak skursteni, tad winneem ifnogaddâ pahri fimts tuhkstohsch rubtu masak buhtu ja-tehre!

No Ohdeffes pilssehtas, Kreewu semmè pee melnas juhkas. Pa to pufffallu, fo us wahzifki sauz: Krimm, pagahjuschá waffarâ schurkas labbi leelu un kuplu kweeschu lauku tà neganti is pohstija, ka muischneeks mas tik dabbuja, fo ahtrumâ nopfaut un aistweft.

No Schwizzeru semmes. Tanni walsti, fo fauz Ubrish, ne fenn wedde zilweku zeetumâ un wannam uslikke leelu naudas-strahpi, tapeh3, fa bija eedrihstejees, zitteem laudim bihbeles isdallih.

Zai paschâ semmê pa zittu walsti, fo fauz Zeffihn, schinnî gaddâ fauschu brihnum' leela neprahtiba eeksch tizzibas leetahm gaifmâ nahje. Winneem jau no wezzeem laifeem starp zittahm leefahm mahzibahm arri schi bija fuddinata, fa fristigeem laudim nahkotees, tohs nomirruschus swehtus peeluhgt, lai tee Deewu aisluhds preeksch winneem; itt fâ pats Jesus ne buhtu fazzijis: "Peeluhdsi tawu Zehwu" (Matt. 6, 6.) un: "Pats tas Zehws juhs mihl, tapeh3, fa juhs manni mihlejat un tizzat, fa es no Deewa esmu isgahjis" (Jahn. 16, 27.). — Nu schee laudis preeksch pahri gaddeem usgahje wezzu grahmatu un tur eekschâ atradde jauku stahstu, fa wezzôs laifôs effoht dsihwojufi tohti deewabihjiga feewa, kurrâi wahrds: Wiblo-mena bijis, un kas nabbageem dauds schehlastibas darrijufi, newesselus kohpufi, zeetumneekus apmeklejufi, grubtas zeechanas paneessufi un deenâs un nakris pastahwejufi weenâs Deewa-luhgfschanâs. Schis stahsts winneem tif labbi parikke, fa neween paschi jau sahje scho feewu peeluhgt, bet arri gahje pee sawas tizzibas mahzitajeem un luhdsin luhdse, lai, kad zittus swehtus zilwekus peeminn, jel arri scho feewu ne aismirst un lai, wisseem laudim par-preeku, wannai par gohdu sawadas luhgfschanas turr un sawadu swehtdeenu ezejek. Un, — Deews sinn, fâ tas tannî pussê ar wannu basnizas likkumeem irr, fâ ne — mahzitaji paschi tizzeja scho stahstu, atradde jau, fa schahs swehtas feewas aisluhgfschana wehl stipraka effoht, ne fâ wissu zittu swehtu, un luhk' — schi mahziba isplehtahs pahr wissu to walsti un lihds paschai Stahliessemmei, kamehr tee augstaki mahzitaji to dabbuja sinnahht, leetu ismeklejufchi, atradde, fa tas stahsts pahr to deewabihjigu feewu tif tâ par preekschsihmi zittfahrt effoht isdohmahts, un aisleedse wannu peeluhgt. Tatschu laudis, jau zeeti eedohmajufchi, fa ta swehta Wiblo-mena teescham effoht dsihwojufi, ne rimst, saweem behrneem, tâpatt puischeem, fâ meitahm, pee swehtas kristibas wannas wahrdu likt doht un ne apnihkst, wannas stahstu lassih. — Zâ tee zilweki, kas, tâ falkoht, nakri staiga, peedausahs; jo eeksch teem gaifma newaid. (Jahn. 11, 10.)

• Labs funs.

Sinnama leeta, fa daschdaschadas funnu sartes pasaulê: leeli un masini, gluddeni un sprohgaini, weegli un smaggi, mahjas fargi un meddineeku funni;

ikweenai flakkai irr saws tiffums, saws ammat un ihpascha buhschana, par fo zilweks winnu zeen, un ar fo tee scham labbi derr un patihk. Zo redsam pee wiffahm funnu fuggahm, ka tee sawu kungu tohti mihl, un fà salka: funs bes zilweka ne warr dsihwoht. Tomehr pee weenas sartes wairak wehl, fà pee zit-tas. Fà nu arri Nei-pundlanda semmê (Seemel Amerikâ) tahda sawada funnu sarte irr, fo par to tohti leeli un dahrgi turr, ka tee sawam kungam wiffai padewigi, un to lihds nahwei brihnum' mihl un farga. Winni irr leeli, warren stipri, kuscheli garrahm spalwahm, un wiffzaur sprohgaini no galwas lihds garras astes gallam, un uhdent brangi peld; jo naggi starpâ teem ihpascha peldu plehwe, fà redsam pee uhdens putneem. No scheem funneem dauds brihnuma leetas dsird un lassa, kahdi padewigi tee saweem kungeem, un zeeti pee teem turrotees ittin ar leelu ustizzibu un mihlestibu. Es tikkai scho weenu stikki no tahda tè jums stahstichu. Weenam nabbaga fugga puifscham bij arridsan tahds Amerikas leels stiprs kuschels, kas winnu brihnum' fargaja. Ruggis, kur schis puifis deeneja, bij peelahdehts un gattaws, no Neijork-pilsehtas us Landanu, Englanderu semmê, eet, un wifs, kas lihds nemmams, jau bij eefsch laiwas. Bet laiwas waldineeks, prohti tas kapteina kungs, ne wehleja puifscham lihdsnemt sawu mihlu brangu funni. Gan luhgdams luhdse, un ar affarahm schkibraks no sawa dahrga lohptina; bet fo darrihs! bij jaklausa kungam. Labs funs, it fà ne gribbedams tizzeht, ka winna kungs bes winna aisees, eefahkumâ it rahmi rangahs us fuggi, kas sahk kustetees — tad paleek nemeerigs, skraidele kahdu brihdi garr juhrmallas — un kad redseja, ka sehgeti uswilkti un fuggis jau ahtri, fà pa wilneem fihdedams, weegli aisgahje prohjam, tad funs ar stikki lehze juhrâ, un peldedams fuggam pakkat. Un woi tizzi, woi ne tizzi, tà peldeja trihs deenas leelâ pasfaules juhrâ, un jebfchu wiffi fugga laudis luhgtin luhdse, ka kapteina kungs wehletu to labbu funni fuggi usnemt, tad schis to neschehligi arween aisleedse; to ween wehleja, ka winnam pa brihscham kahdu maifes gab-balu uhdent eefweede. Tad nu arri gallâ nabbaga funnam spehki peetruhke, ne spehje wairs uhdens wirfû turretees, un jau sahze grimt. Nu arri pascham kapteinam bij schehl ta labba funna, un likke winnu usnemt un fuggi eezelt. Bet labs funs bij tik gauschi nopuhlehts un pagallam bes spehka, ka ilgi flims gulleja; fugga puifis winnu mihligi kohpe un apgahdaja, un tad pamasihnam par ilgotni atkal atspirge, un palikke atkal weffels un stiprs. — Wifs zelfsch gan drihs jau bij pabeigts, ne tahli no Landanes pilsehtas, gaddijahs ittin par ne-

Jaيمي scham fuggim seklâ useet un nogrimt; wiss gahje pohstâ: ir fuggis, ir prez-
 zes, un deemscheht arri wiffi zilweki lihds; fugga puisis bij pats weenigais, ko
 isglahe. Bet kas wiannu glahe? — Prohti, kurfch zits buhs, ka mihlais
 stiprs kuschelis! tas wiannu ar leelahm mohkâhm, un breefinigu puhlinu aisneffe
 us ohstu. Tur us semmes sawu kungu nolizzis pamirruschu un apgihbuschu,
 funs weenu kahju winnam us mugguru lizzis, raugahs apfahrt, un fahf gau-
 deht; tad stipri reij, ko ween mahf, ittin kâ zilwekus ar to gribbedams safaukt
 un peelabbinahf, lai nahf glaht. Ir peegahje zitti gohdigi sweijneeki un fahze
 darbotees ar sikhoni. Kamehr schis wehl ne kustejahs, funs, kâ ne tizzedams
 swescheem zilwekeem, schohs zeeti apwakreia ar azzim, weenadi ween gluhnedams.
 Bet tik, ko wianna kungs azzis atkal atplehte wakkam, un fahze kustetees, tad
 gohdigs funs preezigi peegahje sweijneekeem, un it mihligi teem rohkas laisija,
 preezigi ar asti wehdinadams, ittin kâ paldees teem fazzidams; un tad tudal ap-
 mettahs pee sawa kunga kahjahm, ar mihligahm azzim zeeti us wiannu ween
 fkattidams. — Sakkait nu, lautini, woi tahds lohpinfch naw dahrgi turrams un
 ittin mihlojams ar leelu mihlestibu? —

S—j.

Arahberu fakkami wahr di.

Ir pa waffaru daschreis kahja slihd.

Ehd' un dfer' ar sawu draugu, bet ne tirgojees ar wiannu.

Grubti, wilku pee aufim ferr.

Kad tew patihf meerâ dshwoht, tad tew waijaga bes azzim, bes aufim un bes mehles buht.

Mas atmentinfch, bet padarra leelu trohkfni.

Ur meddus lahfiti wairak muschu fakers', ne kâ ar wesselu muzzu ettika.

Regudram firds allasch mehles wirfû, bet gudram mehle eeflehgta firdi.

Kas Deewu bihstahs, tam ne waijaga bihteas no zilwekeem.

Ja taws eenaidneeks arri buhtu mas, kâ studrite; dohma, ka winsch effohf leels, kâ
 lauma.

Draugs labbaks, ne kâ raddineeks.

Kas tew dohd uhdens lahfiti, tam atdohdi neisfmetlamu awotu.

Dascham irr mutte falda, bet firds ruhkta.

Dauds ehd, bet mas irr to, ko paehdina.

Tik kummelinfch fahf street un jau zelsch winnam schaurâ.

Trihs deenas winsch sweijojis, zauras tschetras deenas schahwe rihflus.

Woi gribbi sahles prett dserchanas kahribu? Uskfatti tik peedsehruschu.

Weens sitteens no drauga dauds wairak fahp, ne kâ diwi no sweschineeka.

Ja gohdasi sawus wezzakus, tad tawi behrni tew arri gohdâ turrehs.

Kur labs uhdens, tur arween gaddahs dauds, kam flahpst.

Man labbak' patihf funna galwa, ne kâ lauwas aste.

Winsch islausch funnam sohbus, un pats reij.

W—dt.

16tas mihklas usminna: Raksti.

Brihw drifkehst. No juhrmallas=gubernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. E. E. Napierky.